

PARTNERS :

Marios Bahas
Yanos Gramatidis
Nassos Felonis
Dimitris Emvalomenos
Spyros Alexandris
George Hadzis

LAWYERS :

Betty Smyrniou
Vicky Kotsani
Chara Athanassiou
Nikos Stavroulakis
Popi Papantoniou
Sergios Stamboulous
Vicky Meletacou
Nikos Deliyiannis
Irene Economou
Gregory Triantafillopoulos
Nikos Iliopoulos
Dimitris Economou
Matina Giouni
Anastasia Giannakopoulou
Despoina Makri
Christos Gramatidis
Dora Zoubouli

July 1st, 2009

1. THE REFORM OF THE GREEK COMPETITION LAW

As already known, Law 703/1977, as amended and effective, establishes rules for the operation of the market through sound competition conditions and imposes sanctions on companies which adopt competition distortion conducts and practices.

The substantive provisions of this law follow the relevant provisions of the European Competition Law. Despite the fact that this law has been in effect since 1977, its enforcement has been marginally productive and successful to this date. The situation was relatively improved after 1995, when the Competition Commission became an Independent Authority. However, lack of personnel and organization prevented the fulfillment of its mission. A large number of cases remained pending and it was only after 2004, particularly with Law 3373/2005, that the Competition Commission was upgraded and its role strengthened. Characteristically, out of the 42 cases it handled in the period 2004-2005, 18 were filed away, while out of the 193 cases it handled in the period 2006-2007, 102 were filed away.

As to the sentences, it is noted that the Commission in the period 1996-2000 established 52 violations and imposed fines amounting to a total of EUR 2.580.000, in the period 2001-2003 established 22 violations and imposed fines amounting to a total of EUR 11.099.000 and in the period 2004-2007 established 44 violations and imposed fines amounting to a total of EUR 102.014.000.

Recently, there has been an increased mobility and intervention of the Commission in the market, with the ultimate objective of protecting consumers and correcting the distortions which have become a fixed trait of the market for years now.

To this end and as a result of the increasing pressure, it was found again necessary to enhance the Commission's role and presence, not necessarily at the suppression level.

In this framework, and in the light of the above objectives, Law 3668/2008 was passed on the revision of the Market Regulations Code, Law 3728/2008 was passed establishing the Market Supervision Authority, and a bill is expected to be submitted to the Parliament reforming the Competition Law.

2. OBJECTIVES OF THE BILL ACCORDING TO THE PREAMBLE (EXPLANATORY REPORT) OF THE BILL

Objective of this bill is to establish an overall institutional framework for the organization and operation of the means of competition supervision, rendering the Competition Commission a direct and effective intervention mechanism, and to harmonize the Greek law with the European law, as laid down through Council Regulation (EC) 1/2003.

More specifically, the following are attempted:

a. The enhancement of the institutional role and independence of the Competition Commission.

- In particular, the Commission's regulatory competence is boosted, as the provision requiring a ministerial decision for the execution of its decisions is abolished, and said decisions of the Competition Commission come automatically into effect as of their issue (see, for instance, the recent decision on fuel – market regulation).
- In the case of concentrations, the Commission may adopt provisional measures if the prescribed procedure is not met and until a decision is issued.

b. A more effective and quicker operation of the Commission.

The number of the members of the Commission is reduced from 11 regular members and 11 deputies to 9 regular members and 5 deputies. The occupation of the President and 4 regular members called "proposers" is full-time and exclusive. Each Commission member will deal directly with one case, assisted by staff from the Directorate General for Competition. Thus, cases will be processed faster, since up to now a report had to be drafted by the Directorate General for Competition in order for the case to be assigned to a Commission member.

In principle the Commission will examine cases sitting as a three-member department, and only in major cases of regulatory significance will there be a plenary session. Moreover, time limits are introduced for the submission of a report within 60 days of the assignment of the case, with the possibility for a 30-day extension. For the cases of concentrations under 4b, the relevant time limits are 45 and 15 days respectively.

- c. **Merit-based staffing and transparency.** Trade organizations will no longer be represented. Explicit provisions are made for incompatibility of the members' occupation, for an Ethical Conduct code and for internal control.
- d. **Link to the European Union and other national competition authorities.**

3. MAJOR AMENDMENTS INTRODUCED BY THE NEW LAW REGARDING CORPORATE POLICY

3.1 Application of the exemption of Article 1 para.3, Law 703/1977 with no prior decision of the Commission, while keeping the notification requirement.

Exclusive objective of said provision is to “map” the greek market. Thus, the system of the *‘prohibition as a rule with the possibility of exemption’* is abolished and a system of *‘immediately applicable exemptions’* is introduced. On the basis of this system, agreements, decisions and concerted practices caught by Article 1 para.1 but satisfying the conditions of Article 1 para.3 of Law 703/1977, shall not be prohibited, no prior decision to that effect being required. Nevertheless, if the notification requirement has not been complied with, the exemption shall not be applied and sanctions shall be imposed. This regulation comes as the Greek lawmaker’s compliance with the European law, and in particular Council Regulation (EC) No 1/2003 (Article 1 para.2). Therefore, the legal counsels of the various undertakings must be responsible for the investigation and assessment of whether the corporate policy of the undertaking is lawful, without being entitled to apply to the Commission for reasons of legal certainty or even for psychological reasons asking for a decision to be issued.

3.2 For the first time prison sentences are introduced for violations of the competition protection rules.

More specifically, imprisonment of no less than 8 months is established for the representatives or other individuals of those undertakings violating the provisions of Articles 1 (prohibited agreements, decisions and concerted practices), 2 (abuse of dominant position), 2a (prohibition of abuse of relationship of economic dependency), 4 et seq. (concentration of undertakings) and 5 para.9 investigation by the Commission in cases of r egulatory intervention). Moreover, the fine for the

same violations increase up to five times the previous one for the same violations (from EUR 3,000 to 30,000 today to EUR 15,000 to 150,000).

Furthermore, the imprisonment for obstruction of investigations carried out by the competent officers by refusing to provide information or for provision of false information to the Commission increases from no less than 3 months to no less than 6 months, and the fine increases from EUR 10,000 to EUR 50,000.

3.3 The Commission's investigatory authorities for the collection of the evidence are further expanded.

4. FIRST THOUGHTS ON THE ANNOUNCED AMENDMENTS

The new bill has already been strongly criticized, both by market operators as well as by competition experts. Their criticism is focused on the following points:

- a. Confusion of roles and powers that affects the Commission's objective judgment. In particular, the "proposers" who will direct the investigations on each individual case, will report to the Commission and will also take part in the proceedings with the right to vote. This confusion of powers, -in essence proposers will exercise investigatory, prosecution and judicial tasks- undermines the independence and impartiality of the Commission's judgment.
- b. The Commission's freedom from political and other influences is doubtful, since its President will be appointed by the Cabinet, which creates a connection of dependency from the executive power. Moreover, the abolishment of the various capacities of the Commission members introduces reservations as to who these people will be and on what criteria will they be appointed to the relevant positions.
- c. Moreover, it is disputable whether there is any point to the criminalization of the violations of the competition law, which follows the model of the Sherman Act in the United States, and there is concern that this will create, because of the vagueness of the relevant provisions from the point of view of the criminal law, huge problems in their implementation.

These first thoughts on the bill lead to the conclusion that the qualitative upgrading of the antitrust law in our country is not necessarily associated with the suppression of the relevant practices, but should instead be focused on prevention, aiming to create sound competition conditions.

This presupposes actions on the level of the prevention (i.e. organization and personnel selection), which will lead to the Commission's qualitative upgrading, not towards the direction of processing cases with the objective of imposing impressive fines but towards the direction of making the Commission an institutional instrument promoting a sane competition culture in the Greek market.

Chara Athanasiou, Lawyer, Ph.D.
BAHAS, GRAMATIDIS AND PARTNERS

ΣΥΝΕΤΑΙΡΟΙ :

Μάριος Μπαχάς
Γιάννος Γραμματίδης
Νάσος Φελώνης
Δημήτρης Εμβαλωμένος
Σπύρος Αλεξανδρής
Γιώργος Χατζής

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ :

Μπέτυ Σμυρνιού
Βίκυ Κότσανη
Χαρά Αθανασίου
Νίκος Σταυρουλάκης
Πόπη Παπαντωνίου
Σέργιος Σταμπουλός
Βίκυ Μελετάκου
Νίκος Δεληγιάννης
Ειρήνη Οικονόμου
Γρηγ. Τριανταφυλλόπουλος
Νίκος Ηλιόπουλος
Δημήτρης Οικονόμου
Ματίνα Γιούνη
Αναστασία Γιαννακοπούλου
Δέσποινα Μακρή
Χρήστος Γραμματίδης
Δώρα Ζουμπούλη

Αθήνα, 1^η Ιουλίου, 2009

1. Η ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΠΕΡΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Ως γνωστόν, ο Ν. 703/1977, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα, θεσπίζει κανόνες για τη λειτουργία της αγοράς μέσα από υγιείς συνθήκες ανταγωνισμού και επιβάλλει κυρώσεις σε επιχειρήσεις που ακολουθούν συμπεριφορές και πρακτικές που διαστρεβλώνουν τον ανταγωνισμό. Οι ουσιαστικές διατάξεις του νόμου αυτού ακολουθούν τις αντίστοιχες διατάξεις του κοινοτικού δικαίου. Παρ' όλο που ο νόμος αυτός ισχύει από το 1977 η εφαρμογή του υπήρξε ελάχιστα αποδοτική και επιτυχής μέχρι σήμερα. Το τοπίο βελτιώθηκε σχετικά μετά το 1995, οπότε η Επιτροπή Ανταγωνισμού απέκτησε τη μορφή ανεξάρτητης αρχής. Η έλλειψη προσωπικού και οργάνωσης δεν επέτρεψαν παρ' όλ' αυτά την εκπλήρωση του έργου που της ανατέθηκε. Μεγάλος αριθμός υποθέσεων παρέμεναν εκκρεμείς και μόνο μετά το 2004 και ιδίως με το Ν. 3373/2005 η Επιτροπή Ανταγωνισμού αναβαθμίστηκε και ενισχύθηκε ο ρόλος της. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι κατά την περίοδο 2004-2005 χειρίστηκε 42 υποθέσεις εκ των οποίων 18 τέθηκαν τελικά στο αρχείο, ενώ κατά την περίοδο 2006-2007 χειρίστηκε 193 υποθέσεις εκ των οποίων 102 τέθηκαν στο αρχείο.

Ως προς την επιβολή κυρώσεων επισημαίνεται ότι η Επιτροπή κατά την περίοδο 1996-2000 διαπίστωσε 52 παραβάσεις και επέβαλε πρόστιμα συνολικού ύψους 2.580.000 ευρώ, κατά την περίοδο 2001-2003 διαπίστωσε 22 παραβάσεις και επέβαλε πρόστιμα ύψους 11.099.000 ευρώ και κατά την περίοδο 2004-2007 διαπίστωσε 44 παραβάσεις και επέβαλε πρόστιμα ύψους 102.014.000 ευρώ.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μία ολοένα αυξανόμενη κινητικότητα και παρέμβαση της Επιτροπής στην αγορά με τελικό στόχο την προστασία του καταναλωτή και τη διόρθωση στρεβλώσεων που έχουν αναπτυχθεί και παγιωθεί εδώ και χρόνια.

Προς την κατεύθυνση αυτή και λόγω των συνεχώς αυξανόμενων πιέσεων κρίθηκε εκ νέου απαραίτητο να ενισχυθεί ο ρόλος και η παρουσία της Επιτροπής, όχι απαραίτητα στο επίπεδο της καταστολής.

Στο πλαίσιο αυτό και υπό το πρίσμα των ανωτέρω επιδιώξεων ψηφίστηκε ο Ν. 3668/2008 για την αναθεώρηση του Αγορανομικού Κώδικα, ο Ν. 3728/2008 με τον οποίο δημιουργήθηκε η Υπηρεσία Εποπτείας της αγοράς και αναμένεται η κατάθεση στην Βουλή νομοσχεδίου για την αναθεώρηση των διατάξεων περί ανταγωνισμού.

2. ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Στόχος του νομοσχεδίου είναι η διαμόρφωση ενός συνολικότερου θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των μηχανισμών εποπτείας του ανταγωνισμού που να καθιστά την Επιτροπή Ανταγωνισμού ένα μηχανισμό άμεσης και αποτελεσματικής παρέμβασης καθώς και η εναρμόνιση του ελληνικού με το κοινοτικό δίκαιο, όπως έχει διαμορφωθεί με τον Κανονισμό 1/2003.

Ειδικότερα επιχειρείται:

- α. Η ενίσχυση του θεσμικού ρόλου και της ανεξαρτησίας της Επιτροπής Ανταγωνισμού.**
  - Ενισχύεται ειδικότερα η κανονιστική αρμοδιότητα της Επιτροπής καθώς καταργείται η πρόβλεψη για έκδοση υπουργικής απόφασης προς ενεργοποίηση των αποφάσεών της και οι εν λόγω αποφάσεις ισχύουν αυτοδικαίως από την έκδοσή τους (π.χ πρόσφατη απόφαση για τα καύσιμα-ρύθμιση της αγοράς).
  - Σε περίπτωση συγκεντρώσεων η Επιτροπή μπορεί να λαμβάνει προσωρινά μέτρα αν δεν τηρείται η προβλεπόμενη διαδικασία και μέχρι την έκδοση απόφασης.

β. Η αποτελεσματικότερη και ταχύτερη λειτουργία της Επιτροπής.

Ο αριθμός των μελών της Επιτροπής μειώνεται από 11 τακτικά και 11 αναπληρωματικά σε 9 τακτικά και 5 αναπληρωματικά. Ο Πρόεδρος και 4 τακτικά μέλη που ονομάζονται εισηγητές, είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Κάθε μέλος της Επιτροπής θα επιλαμβάνεται άμεσα μιας υπόθεσης συνεπικουρούμενο από στελέχη της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού. Έτσι οι υποθέσεις θα εξετάζονται πιο γρήγορα, αφού μέχρι τώρα έπρεπε πρώτα να ολοκληρώσει την έκθεσή της η ΓΔΑ και μετά να ανατεθεί σε μέλος της Επιτροπής. Η Επιτροπή θα εξετάζει τις υποθέσεις κατά κανόνα σε τριμελή τμήματα και μόνο σε υποθέσεις μείζονος σημασίας και κανονιστικής αρμοδιότητας σε ολομέλεια. Εισάγονται επίσης προθεσμίες για την κατάθεση της εισήγησης εντός 60 ημερών από την ανάθεσή της με δυνατότητα παράτασης 30 ημερών. Για περιπτώσεις συγκεντρώσεων 4β οι αντίστοιχες προθεσμίες είναι 45 και 15 ημέρες.

γ. Η αξιοκρατική στελέχωση και διαφάνεια.

Δεν θα υπάρχει πια εκπροσώπηση των εμπορικών φορέων. Ρητή πρόβλεψη για ασυμβίβαστα των μελών, κώδικας Δεοντολογίας, γραφείο εσωτερικού ελέγχου.

δ. Η σύνδεση με την ΕΕ και τις άλλες εθνικές αρχές ανταγωνισμού.**3. ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΠΙΦΕΡΕΙ Ο ΝΕΟΣ ΝΟΜΟΣ ΚΑΙ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

3.1 Εφαρμογή της απαλλαγής του άρθρ. 1 παρ. 3 Ν. 703/1977 χωρίς απόφαση της Επιτροπής, με παράλληλη διατήρηση της υποχρέωσης γνωστοποίησης, αποκλειστικός σκοπός της οποίας είναι η χαρτογράφηση της αγοράς. Καταργείται έτσι το σύστημα της «κατ' αρχήν απαγορεύσεως με δυνατότητα εξαιρέσεως» και εισάγεται σύστημα «εξαιρέσεων άμεσης εφαρμογής». Βάσει αυτού οι συμπράξεις οι οποίες εμπίπτουν κατ' αρχήν στο άρθρο 1 παρ.1, αλλά πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρ.1 παρ.3 του ν. 703/1977, επιτρέπονται χωρίς προηγούμενη απόφαση της επιτροπής. Σε περίπτωση πάντως που δεν έχει γίνει γνωστοποίηση δεν εφαρμόζεται η απαλλαγή και επιβάλλονται πρόστιμα. Η ρύθμιση αυτή αποτελεί συμμόρφωση του Έλληνα νομοθέτη προς το κοινοτικό δίκαιο και ειδικότερα στον καν. 1/2003 (άρθρ. 1 παρ. 2). Οι νομικοί σύμβουλοι των επιχειρήσεων πρέπει, συνεπώς, να διερευνούν και να εκτιμούν με δική τους ευθύνη αν η συμπεριφορά της επιχείρησης είναι σύμφωνη, χωρίς να έχουν δικαίωμα για λόγους ασφάλειας δικαίου και ίσως ψυχολογικούς να υποβάλουν αίτημα προς την Επιτροπή για έκδοση σχετικής απόφασης.

3.2 Εισάγονται για πρώτη φορά ποινές φυλάκισης για παραβάσεις των διατάξεων περί προστασίας του ανταγωνισμού. Προβλέπεται ειδικότερα ποινή φυλάκισης τουλάχιστον 8 μηνών για τα φυσικά πρόσωπα (νομίμους εκπροσώπους ή μη των επιχειρήσεων) που παραβαίνουν τις διατάξεις των άρθρων 1 (απαγορευμένες συμπράξεις), 2 (καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης), 2^α (Απαγόρευση καταχρηστικής εκμετάλλευσης της σχέσης οικονομικής εξάρτησης), 4 επ. (συγκέντρωση επιχειρήσεων) και 5 παρ. 9 (περί συλλογής στοιχείων από την Επιτροπή σε περιπτώσεις κανονιστικής παρέμβασης). Επίσης πενταπλασιάζεται η χρηματική ποινή για τις ίδιες παραβάσεις (από 3.000 έως 30.000 Ευρώ που είναι σήμερα σε 15.000 έως 150.000 ΕΥΡΩ).

Περαιτέρω διπλασιάζεται η ποινή φυλάκισης για παρακώλυση του ελέγχου από τα αρμόδια όργανα, για άρνηση παροχής πληροφοριών ή παροχή ψευδών πληροφοριών στην Επιτροπή από τουλάχιστον 3 σε τουλάχιστον 6 μήνες και η χρηματική ποινή αυξάνεται από 10.000 έως 50.000 ευρώ.

3.3 Ενισχύονται ακόμη περισσότερο οι εξουσίες ελέγχου της Επιτροπής για τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων.

4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΞΑΓΓΕΛΘΕΙΣΩΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Το νομοσχέδιο έχει ήδη αποτελέσει αντικείμενο έντονης κριτικής τόσο από τους παράγοντες της αγοράς όσο και από τους ειδικούς στα θέματα ανταγωνισμού. Η κριτική αυτή εντοπίζεται στα κάτωθι σημεία:

- α. Σύγκυση ρόλων και αρμοδιοτήτων με αποτέλεσμα τη νόθευση της αντικειμενικής κρίσης της Επιτροπής. Ειδικότερα, οι Εισηγητές οι οποίοι θα διευθύνουν τις έρευνες επί των υποθέσεων, θα εισηγούνται στην Επιτροπή και θα συμμετέχουν και στην εκδίκαση των υποθέσεων με δικαίωμα ψήφου. Η ανωτέρω σύγκυση των εξουσιών, - στην ουσία οι Εισηγητές θα ασκούν ανακριτικά, εισαγγελικά και δικαστικά καθήκοντα- υπονομεύει την ανεξαρτησία και αμεροληψία των κρίσεων της Επιτροπής.
- β. Η ανεξαρτησία της Επιτροπής από πολιτικές και λοιπές επιρροές είναι αμφίβολη, καθόσον ο Πρόεδρος θα διορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο και, επομένως, δημιουργείται εξάρτηση από την εκτελεστική εξουσία. Επίσης η κατάργηση των ιδιοτήτων των μελών της Επιτροπής εμβάλλει αμφιβολίες για το ποιοι θα είναι αυτοί και με ποια κριτήρια θα επιλέγονται για τις αντίστοιχες θέσεις.

- γ. Η ποινικοποίηση των παραβάσεων της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού, κατά το αμερικανικό πρότυπο της Sherman Act, είναι επίσης αμφίβολης σκοπιμότητας και θα δημιουργήσει, λόγω της αοριστίας των σχετικών διατάξεων από πλευράς ποινικού δικαίου, τεράστια προβλήματα στην εφαρμογή τους.

Οι ανωτέρω πρώτες σκέψεις επί του νομοσχεδίου οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η ποιοτική αναβάθμιση του αντιμονοπωλιακού δικαίου στην χώρα μας δεν συνδέεται απαραίτητα με την καταστολή των σχετικών πρακτικών αλλά πρέπει να εστιασθεί στο επίπεδο της πρόληψης, με στόχο τη δημιουργία υγιών συνθηκών ανταγωνισμού.

Αυτό προϋποθέτει δραστικές ενέργειες σε επίπεδο οργάνωσης και επιλογής προσώπων οι οποίες θα οδηγήσουν σε ποιοτική αναβάθμιση της Επιτροπής, όχι προς την κατεύθυνση διεκπεραίωσης υποθέσεων με στόχο την επιβολή υψηλών προστίμου «εντυπωσιασμού», αλλά προς την κατεύθυνση της ανάδειξης της Επιτροπής σε θεσμικό όργανο δημιουργίας υγιούς ανταγωνιστικής κουλτούρας στην ελληνική αγορά.

Χαρά Αθανασίου, Δικηγόρος, Δ.Ν.
ΜΠΑΧΑΣ, ΓΡΑΜΜΑΤΙΔΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΟΙ